

Nr 157.

Av herr **Björck, Wilhelm**, om anslag till fortsatt utgivande av undervisningsstatistik.

I skrivelse nr 8 A år 1928 punkt 129 uttalade riksdagen sin anslutning till den meningen, att offentliggörande i tryck av det väsentligaste och mest betydelsefulla av undervisningsstatistiken lämpligen kunde ske med vissa tidsperioders mellanrum exempelvis vart tredje år, utan att därigenom några större olägenheter skulle vållas. I överensstämmelse med denna plan har skolöverstyrelsen budgetåret 1928—1929 utgivit två publikationer, nämligen en berättelse över folkskolorna och de högre folkskolorna redovisningsåret 1926—1927 samt en berättelse över lärarutbildningen läsåret 1927—1928. Budgetåret 1929—1930 utkom en berättelse över det högre skolväsendet läsåret 1927—1928 — det sista, under vilket den tidigare läroverksorganisationen fullständigt tillämpades — och budgetåret 1930—1931 en berättelse över yrkesundervisningen läsåret 1928—1929.

För fortsatt utgivande av undervisningsstatistik under budgetåret 1931—1932 äskades emellertid av Kungl. Maj:t intet anslag i statsverkspropositionen till 1931 års riksdag. I anledning av två i ämnet väckta motioner (I:31 och II:62), vari gjordes framställning om ett extra reservationsanslag å 12,000 kronor till tryckning av undervisningsstatistik för budgetåret 1931—1932, avseende folkskolorna under redovisningsåret 1929—1930, beviljade dock riksdagen 6,000 kronor för ändamålet.

Skolöverstyrelsen har i sina framställningar, avsedda att föreläggas 1932 års riksdag, ånyo hemställt om anslag till ett belopp av 7,200 kronor för fortsatt utgivande av undervisningsstatistik. Överstyrelsen har därvid anfört bl. a. följande:

Som ovan nämnts utkom budgetåret 1928—1929 en berättelse över folkskolorna och högre folkskolorna, avseende redovisningsåret 1926—1927. Redogörelsen för de högre folkskolorna, vilken enligt det föregående icke skulle ingå i den berättelse, vars utgivande skulle äga rum innevarande budgetår, syntes lämpligen böra utgivas i samband med nästa berättelse över yrkesundervisningen, d. v. s. budgetåret 1933—1934. År 1928—1929 utgavs jämväl en berättelse över lärarutbildningen läsåret 1927—1928. Utgivandet av en dylik berättelse kunde icke heller komma ifråga innevarande budgetår. För en jämnare fördelning av kostnaderna vore det lämpligt, att även berättelsen över lärarutbildningen uppsköttes till budgetåret 1933—1934.

Under budgetåret 1932—1933 borde enligt överstyrelsens mening utgivas en statistisk berättelse över det högre skolväsendet, omfattande läsåret 1930—1931.

För den senast utgivna berättelsen över samma ämne uppgingo tryckningskostnaderna till 5,634 kronor 75 öre. En del tabeller omfattade då 6 år, beroende på att så lång tid förflutit sedan närmast föregående berättelser utgävos. I den berättelse, vars utgivande nu ifrågasättes, skulle motsvarande tabeller endast omfatta 3 år, varigenom tabellbilagan beräknades bliva omkring 40 sidor kortare. Enligt inhämtade upplysningar kunde minskningen i tryckningskostnaderna uppskattas till 400 kronor och skulle alltså tryckningskostnaden för berättelsen i fråga komma att uppgå till 5,200 kronor. Den hittills utgående kostnaden å 2,000 kronor till förstärkning av arbetskrafterna å statistiska avdelningen, som varit nödvändig sedan tryckningen av statistiska berättelser började, vore alltså tillräckligt, vadan totala kostnaden för ifrågasatt ändamål för budgetåret 1932—1933 beräknades till 7,200 kronor.

Totala kostnaderna för utgivande av statistiskt tryck för budgetåret 1933—1934 enligt förut angiven plan kunde beräknas till 7,800 kronor.

I årets statsverksproposition har emellertid intet anslag äskats för ändamålet.

Det synes icke kunna råda något tvivel därom, att den starkt beskurna plan för undervisningsstatistikens utgivande, som godtagits av 1928 års riksdag, icke utan mycket tvingande skäl bör ytterligare beskäras. Då den ifrågasatt statistiken föreligger i det väsentliga bearbetad, torde det få anses utgöra mindre god ekonomi att förhindra, att materialet kan bliva vederbörligen utnyttjat. Och särskilt med tanke på den omläggning, som det högre skolväsendet undergått under senare år, måste det otvivelaktigt vara av ett mycket stort intresse att äga tillgång till närmare statistiska uppgifter rörande den nya organisationen. Icke minst gäller detta vid bedömandet av de betydande anslagskrav, som framställas rörande denna gren av undervisningsväsendet.

Under dessa omständigheter lär det få anses utgöra ett betydelsefullt statsintresse, att möjligheter beredas till utgivande av den ifrågasatt statistiken rörande det högre skolväsendet under åren 1929—1931. Medel synas därför böra ställas till förfogande för ändamålet. De av skolöverstyrelsen gjorda beräkningarna torde härvid i all huvudsak kunna godtagas. Då likväl 1931 års riksdag för motsvarande ändamål funnit sig böra begränsa anslaget till 6,000 kronor, torde samma belopp få anses tillfyllest jämväl för budgetåret 1932—1933.

På grund av det anförda hemställes,

att riksdagen för fortsatt utgivande av undervisningsstatistik ville för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 6,000 kronor att utgå enligt de närmare bestämmelser Kungl. Maj:t finner gott meddela.

Stockholm den 21 januari 1932.

Wilhelm Björck.